

MODUL Pravo na čist okoliš

ZAG – Zajednica aktivnih građana 2022./2023.

OŠ Ivana Meštrovića

Helena Mađer, voditeljica ZAG-a

Ojačati interes za zbivanja u zajednici.

Razviti pozitivne stavove o odgovornosti svakog člana za dobrobit zajednice.

Osvijestiti važnost temeljnih demokratskih vrijednosti te potaknuti djelovanje u skladu s njima.

Razviti kritičko razumijevanje društvenih, ekonomskih i političkih procesa te oblika uključenosti u donošenje odluka u zajednici.

Razviti vještine i stavove potrebne za brižan odnos prema drugima i odgovorno djelovanje u zajednici.

**ZAG –
Zajednica
aktivnih
građana**

CILJEVI

PROBLEM

Učenice i učenici smatraju da u školi i lokalnoj zajednici nisu vidljive aktivnosti koje se provode s ciljem zaštite okoliša te da pojedinac sam ne može napraviti promjenu.

Aktivnosti

1. Razgovori s djelatnicima škole o aktivnostima za zaštitu i očuvanje okoliša, recikliranju i upravljanju novcem

Primjer jednog intervjuja: Kaja Zimšek, 6.d

Učiteljica: Jelena Čeko, 2.d

1. Koliko vam je važno očuvanje okoliša? Mislim da je očuvanje okoliša jako važno i važno je da djecu naučimo da moraju čuvati okoliš, odnosno okoliš održati čistim jer će i oni onda uživati u okolišu i čistoj prirodi.

2. Na koje sve načine u školi pokušavate očuvati okoliš? Često organiziramo akcije čišćenja školskog dvorišta, čišćenje i uređivanje školskog vrta, pazimo da u razredu odvajamo otpad: papir, miješani otpad i otpatke koji idu u kompost tako da ih bacimo u komposter.

3. Pridržavaju li se vaše učenice i učenici pravila odvajanja otpada? Oni su još dosta mali, tako da ih treba često opominjati, upozoravati i usmjeravati, ali uglavnom se pridržavaju.

4. Što im najteže pada pri vođenju brige o okolišu? Često se u igri malo zaborave pa nekad papirići završe na podu, a ne u smeću, a i ponekad se neki plastični otpad nađe u kutiji za papir.

5. Koliko se dugo u školi uređuje školski vrt? Ovo je 5. godina kako se uređuje školski vrt.

6. Koliko je učiteljica i učenika sudjelovalo uređenju vrta? Kada smo tek krenuli planirati uređenje vrta, sudjelovale smo učiteljica Ivona Drobniak i ja s našim učenicima 2.d i 2.c razreda (danas 6.d i 6.c), a kasnije se interes za sadnju bilja u školskom vrtu dosta povećao.

7. Koliko otprilike vrsta biljaka raste u našem vrtu? Koliko ih je jestivih? Imamo otprilike 60 vrsta biljaka od kojih je jestivo bobičasto voće (6), začini (8) i blitva. Jedino nije jestivo 30-ak vrsta cvijeća.

8. Tko jede plodove iz školskog vrta? Mogu li se oni kupiti, gdje i kako? Učenici i učitelji jedu plodove iz školskog vrta. Mogu se kupiti na našem web shopu (ovisi o sezoni kako dozrijevaju) na stranici Učeničke zadruge Eko Meštri, može se pronaći na mrežnoj stranici naše škole. Sad smo dvije godine imali pauzu jer nije bilo zajedničkih okupljanja, ali pošto ćemo sada imati priredbe druženja s roditeljima itd., ponovo ćemo otvoriti naš štand i proizvodi će se moći kupiti na štandu kad su prigodna događanja u školi.

9. Mislite li da dovoljno učenika pokazuje interes za rad u vrtu? Mislim da jako puno djece pokazuje interes za rad u vrtu zato što je to skroz nešto drugačije: rad rukama, a ne sjedenje i učenje, tu se svašta nauči na sasvim drugačiji, neobavezan način, jer je opušteno, zanimljivo i nije obavezno.

10. Što bismo mi, učenici predmetne nastave, mogli napraviti da se u našoj školi još više razmišlja o organskoj hrani, očuvanju prirode i proširenju školskog vrta? Mogli biste sami proširiti vrt, sami zasaditi neke biljke ili organizirati neke akcije sadnje u dogovoru s voditeljima vrta. Mogli biste na primjer organizirati tjedan zdrave hrane.

11. Biste li se Vi i Vaši učenici odazvali na akciju čišćenja okoliša naše škole? Naravno!

12. Imate li još neke prijedloge kako bismo mogli uštedjeti ili zaraditi novac reciklirajući ili uzgajajući neke plodove? Pa, ideje koje smo imali već smo proveli. Svakako su sve nove ideje dobrodošle. Cijela naša Učenička zadruga se bavi time da reciklira neke stvari i od toga izrađuje neke nove. A što se tiče štednje i zarađivanja novca, možda bismo mogli kontaktirati neku tvornicu koja prerađuje papir i organizirati na primjer neku akciju skupljanja starog papira u školi i onda taj papir prodati. Da se cijela škola uključi u skupljanje papira i da se sve unaprijed dogovori - odvoz papira i tako to, možda bismo skupili neku ozbiljnu svotu pa to uložili u uređenje školskog vrta ili školskog okoliša i možda još jedne vanjske učionice.

**2. Analiza osobnih navika
pri recikliranju u obiteljima
učenika koji pohađaju ZAG
- vlastita odgovornost -**

ZAKLJUČCI:

- Većina učenica i učenika u svojim obiteljima već odvaja otpad i razlikuje kontejnere u koje se određeni otpad odlaže.
- Većina učenika nije sigurna u koju se vrećicu odlažu različite vrste plastike ili termički obrađena hrana.
- Od 1. listopada 2022. godine i uvođenja plavih ZG vreća za miješani otpad, učenici u svojim obiteljima uglavnom uočavaju smanjenu količinu miješanog otpada, a povećanu količinu plastike u žutim vrećama.
- Većina učenika nije sigurna kamo se odlaže opasni otpad.
- Većina učenika počinje detaljnije odvajati otpad kod kuće, u školi i na otvorenome.
- Povodom Svjetskoga dana štednje učenici promišljaju o uštedi razumnijim planiranjem i kupovanjem hrane u svojim kućanstvima.

**3. Suradnja s lokalnom
zajednicom:
Mjesni odbor Gajevo**

Posjetili smo Mjesni odbor Gajevo u blizini naše škole. Razgovarali smo o recikliranju, uvođenju plavih ZG vrećica u Zagrebu od 1.10.2022., odvozu otpada, uređenju parkova i ulica, sadnji biljaka i javnih voćnjaka u našem kvartu te smo zaključili da samo jedna osoba zapravo jako može utjecati na okoliš. Rješavali smo i neke probleme u kvartu, npr. jedna bi ulica zbog sigurnosti trebala biti jednosmjerna, jedno stablo navečer zaklanja svjetlo pa je parkić premračan za igru, na igralištu se sprava klima i treba je popraviti kako ne bi bile opasne za korištenje. Tamo smo puno toga naučili, malo se našalili i riješili neke probleme u vezi očuvanja okoliša u našem kvartu. (Kaja Zimšek, 6.d)

Učenci su primili službeno pisano izvješće o podnesenim zahtjevima Mjesnom odboru Gajevo!

Ulica koja bi trebala postati jednosmjerna.

Igralište na kojemu treba popraviti oštećene sprave.

**4. Međunarodni dan
ljudskih prava
u OŠ Ivana Meštrovića**

Učenci su svjesni svojih prava, ali i činjenice da ih ponekada ne mogu u potpunosti ostvariti.

Pogledajte 10 kratkih videa s njihovim porukama za sve učenike naše škole!

[Imaš pravo!](#)

**5. Glas učenika:
Kampanja prikupljanja
starih baterija**

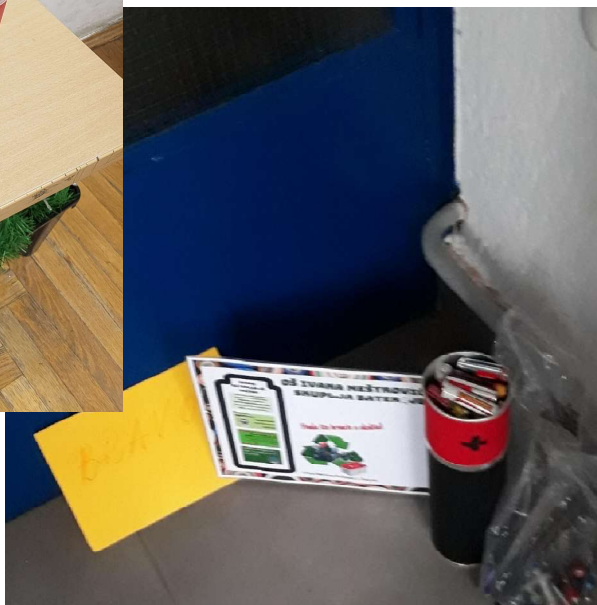
U želji da aktiviramo što više sudionika u odvajanju otpada, recikliranju i ujedno zaštitu okoliša, proveli smo intenzivnu dvotjednu kampanju koja je trajala od 10. do 24. siječnja 2023. Naša uloga bila je informirati što više učenika, učitelja, roditelja i stanovnika našega kvarta o akciji prikupljanja opasnog otpada u našoj školi i motivirati ih da nam se pridruže i na taj način i oni doprinesu zaštiti i očuvanju zajedničkog životnog prostora.

Tijekom dva tjedna proveli smo sljedeće aktivnosti:

- postavili smo veliki pano s informacijama, plakatima i spremnikom za baterije
- na sve ulaze u školu postavili smo plakate s informacijama za učenike i njihove obitelji
- učenici od petog do osmog razreda zamolili su svoje razrednike da na Satu razrednika podsjete svoje razrede kada i gdje mogu odložiti stare baterije
- pravovremeno smo obavijestili učenike, učitelje i roditelje o prikupljanju baterija putem aplikacija Microsoft Teams i ClassDojo, putem mrežne stranice naše škole i Facebook stranice „Učenička zadruga Eko Meštri“

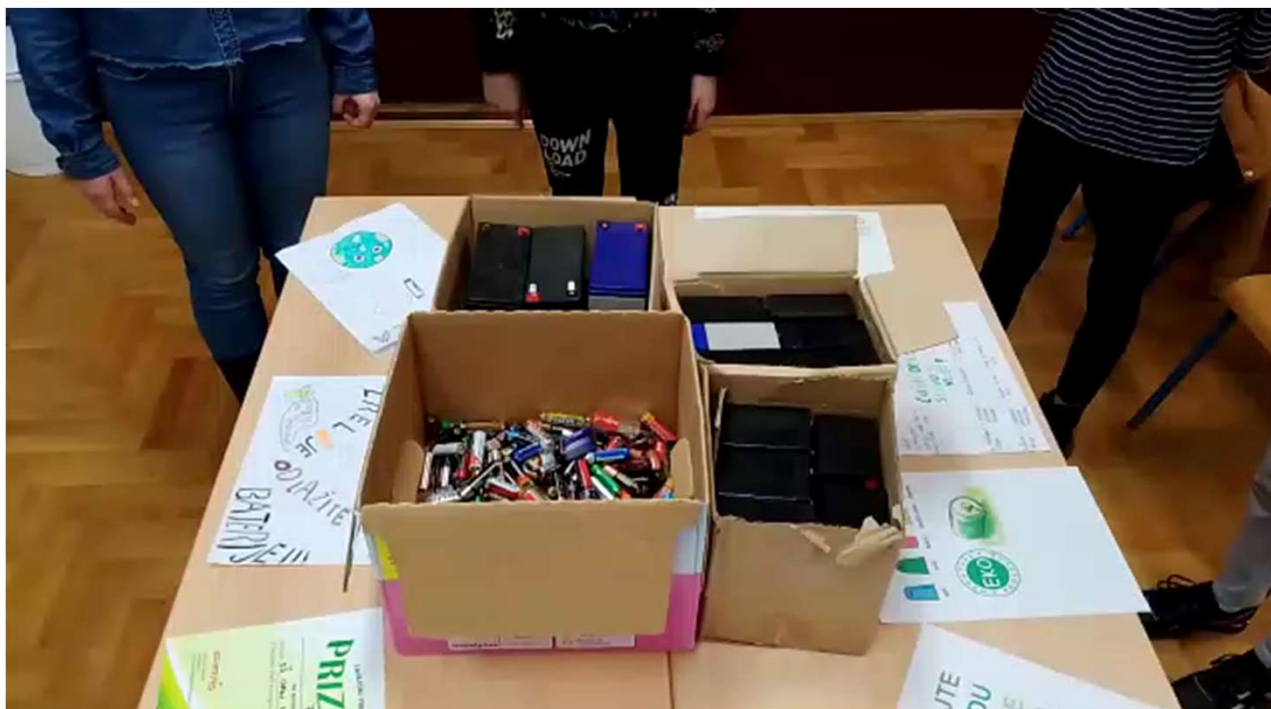

- članica Vijeća učenika obavijestila je sve predstavnike razreda i zamolila ih da prenesu informacije svojim razredima i potaknu ih na sudjelovanje
- izradili smo plastificirane oglase koje su učenici postavili na tri velike oglasne ploče u našem kvartu
- nekoliko učenica i učenika postavilo je kutiju i obavijest o prikupljanju baterija za našu školu u svoje stambene zgrade, čime će skoro stotinu stanova imati priliku doprinijeti našoj akciji. Sretni smo zbog velikoga BRAVO!

U Knjižnici Staglišće uređen je predivni Eko kutak s obavijesti i kutijom za prikupljanje baterija za našu školu, čime smo započeli još jednu suradnju s lokalnom zajednicom.

Objavili smo promotivni [VIDEO](#) o važnosti prikupljanja baterija i zaštiti okoliša „**Ponašajte se zrelije, prikupljajte baterije!**“ koji su snimili polaznici Dramske skupine pod vodstvom prof. Aelite Jurak

Prikupili smo ukupno 180 kilograma baterija i 70 kilograma akumulatora koji ovaj put sigurno neće završiti u miješanom otpadu ili u našim kvartovskim potocima. Sudjelovalo je više razreda, nego pri posljednjem vaganju u prvome polugodištu. Podržalo nas je i tehničko osoblje, Posebni razredni odjel (PRO), obitelji i prijatelji, a brojni će stanovnici našega kvarta steći naviku ubacivanja starih baterija u za to predviđene spremnike u zgradama, gradskoj knjižnici ili na ulazu u našu školu.

6. Edukacija u instituciji:

Kuća Europe

Evropska unija u borbi protiv klimatskih promjena

Gospođa Malogorski naglasila je da kao globalno pitanje klimatske promjene iziskuju suradnju svih zemalja svijeta. Pariški sporazum stupio je na snagu 4. studenoga 2016. godine. Sve zemlje EU-a ratificirale su sporazum kojim se planira djelovati na ograničavanje globalnog zagrijavanja. Vlade su postigle dogovor da će porast prosječne svjetske temperature zadržati na razini znatno manjoj od 2 °C u usporedbi s predindustrijskim razinama te ulagati napore da se taj porast ograniči na 1,5 °C.

Borba protiv klimatskih promjena ključna je za budućnost Europe i svijeta, ali se čini da je ipak ono lokalno trenutno bitnije od globalnoga jer na pitanje tko donosi te odluke, odgovor nije bio komisija, parlament, vijeće ili unija, nego – ljudi!

**7. Suradnja s
udrugama:
Humana Nova**

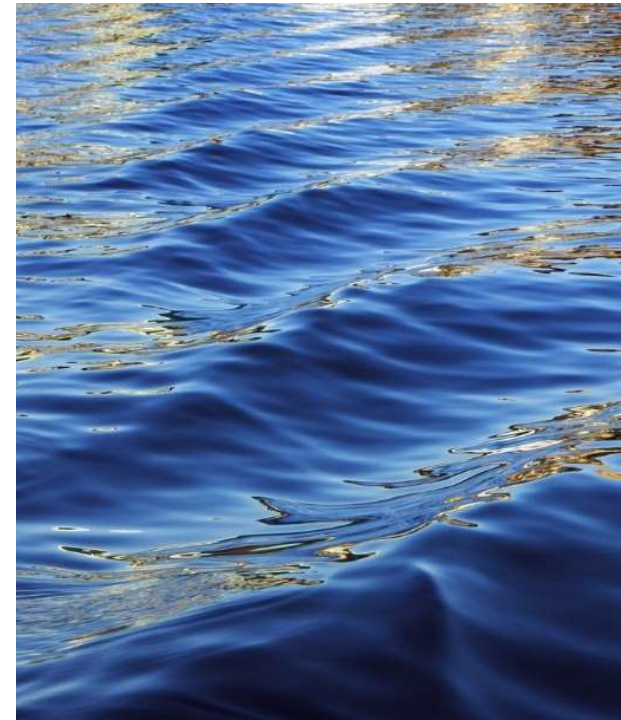

Predavanje o pravoj jednakosti, istinskoj toleranciji i životnim prilikama!

Volonterska
akcija
prikupljanja
tekstila

Dragi učenici, roditelji i djelatnici,

pozivamo vas da se **odazovete našoj akciji prikupljanja tekstila** koji bismo **donirali socijalnoj zadruzi Humana Nova** iz Čakovca. U Humani Novoj prikupljeni tekstil prodaju u second-hand dućanu, dio redizajniraju u nove proizvode, pamučni tekstil režu u krpe za industrijske pogone, a od dijela tkanina pripremaju filc. Tekstil iz kuće (staru odjeću, odjeću koju ste prerasli, odjeću koja je poderana ili onu koju jednostavno više ne biste koristili) **možete donijeti u našu školu 22. i 23. 3. 2023.**

U Humani Novoj tekstil koji im doniramo dobit će novu funkciju, a zaposlenicima (marginaliziranim skupinama i osobama s invaliditetom) **pomoći ćemo u osiguravanju posla.**

Odlaganjem tekstila na otpad ili pretjeranom proizvodnjom novog tekstila nastaju štetni utjecaji na planet pa ćete, sudjelovanjem u ovoj akciji, pomoći u njegovu očuvanju.

Učenici i voditeljice ZAG-a – ZAJEDNICE AKTIVNIH GRAĐANA

DRAGI MESTRI!

POZIVAMO VAS NA SUDJELOVANJE U ZAJEDNIČKOJ AKCiji POKUPANJA TEKSTILA
PRIKUPITE TEKSTILE IZVAJAVANJE SODAJANJE ZADRUZI HUMANI
NOVA IZ ČAKOČA

PRIKUPITE TEKSTIL IZVAJAVANJE U SECOND-HANDUČANJE
BENZINA IZVAJAVANJE NOVE PRODUKCE POKUPANJE TEKSTILA REZUMIRANJE ZA INDUSTRIJSKE
KOGNITIVE AKCije IZVAJAVANJE PRIKUPANJE IZVAJAVANJE

22. 23. 2023.

U PREDVOLEŠKOLE NA TO OZNAČENE KLIFE
TEKSTIL IZ KUĆE I STARI ODEĆU ODEĆU KOJU STE PREBACILI KOJA SE
PODERANA ILI OMI KOJU JE MOGUĆE NOŠE NA BITE, KORISTITE I
U HUMANI NOVOG TEKSTILA KOJI IZVAJAVANJE
DORBIT CE NOVU PAKOVANJA ZAPREKICIMA (MAGNIZIRANJE) SODAJANJE
I OSOBAMA S INVALIDNOSTIMA (MAGNIZIRANJE) SODAJANJE
ODLAGANJE TEKSTILA NA OTPAD ILI PREDERANOM
PROIZVODNOM NOVOG TEKSTILA NASTAVI

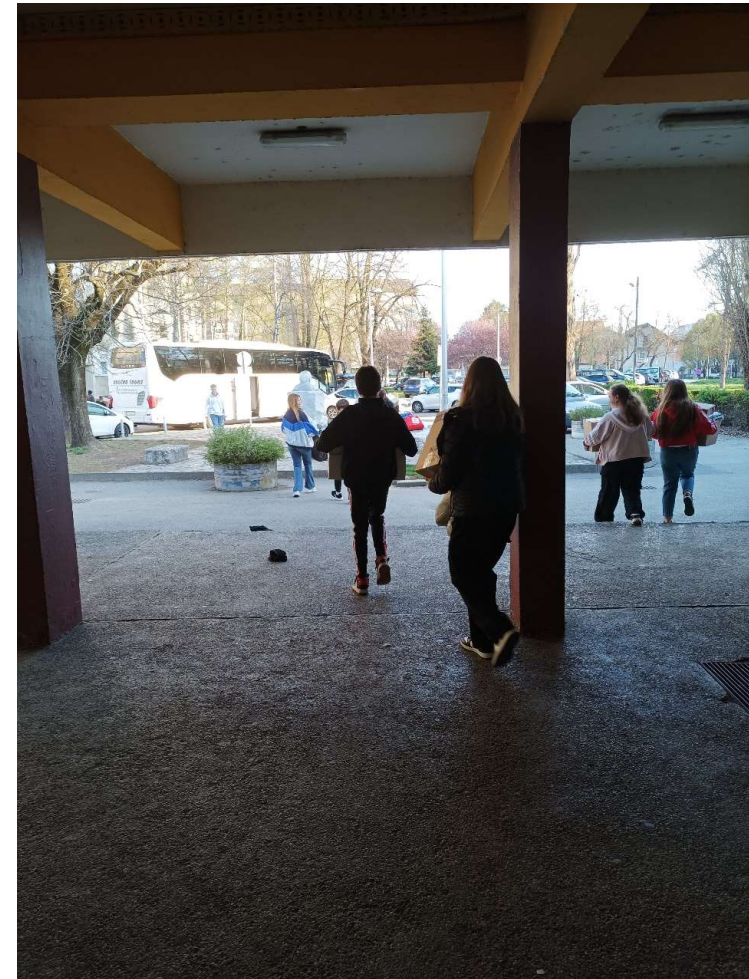
ŠTETNI UDECAJI NA PLANET PA ČETE, SUDJELOVANJE U OVOJ
AKCiji POMOĆI U NEGOVU OČUVANJE

TEKSTIL

Odvajaj
otpad!

Prikupljanje, pakiranje i utovar tekstita

Posjet
Humani
Novoj
u Čakovcu

Predavanje prikupljenog tekstila

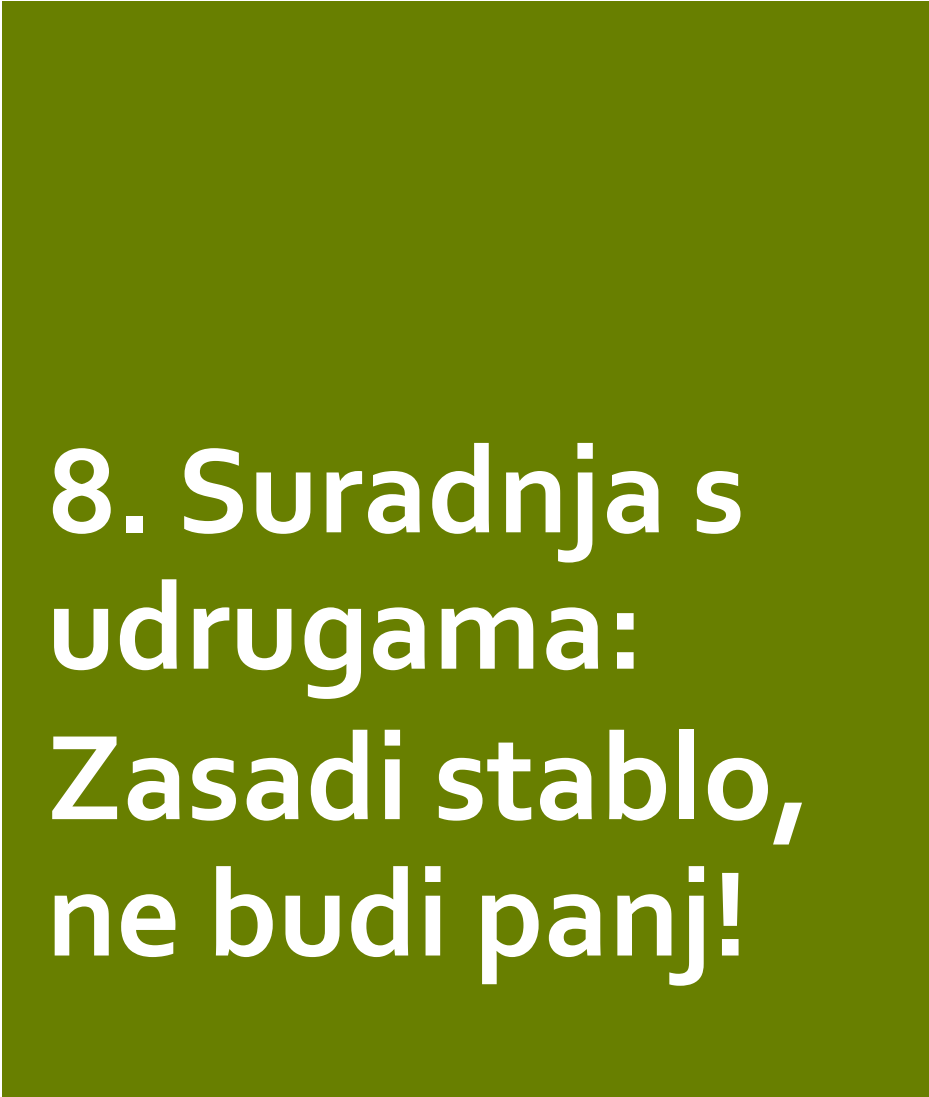
U Čakovcu smo...

- osvijestili da osobe s teškoćama i marginalizirane skupine teško ostvaruju osnovno ljudsko pravo na dostojanstven život od svojega rada

- osobno donirali tekstil u znak naše podrške svim zaposlenicima Humane Nove

- shvatili da ne trebamo podlijegati svakom novom modnom stilu koji se pojavi u medijima

- naučili kako i sami možemo proizvesti nešto novo od odbačenoga tekstila i tako mu produžiti vijek trajanja

**8. Suradnja s
udrugama:
Zasadi stablo,
ne budi panj!**

Pridružili smo se 4. nacionalnoj kampanji sadnje u organizaciji udruge „Zasadi stablo, ne budi panj!“. Donirali su nam pet sadnica autohtonih sorti voćki za naš školski vrt.

„Zasadi stablo, ne budi panj!“

9. Suradnja s
roditeljima:
Predavanje o
važnosti zaštite
svih biljnih i
životinjskih vrsta

Gospođa **Vida Posavec Vukelić**, mama jedne naše učenice, radi u Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja, u Zavodu za zaštitu okoliša i prirode. Predavala nam je o tome kako ljudi pokušavaju prokrijumčariti razne životinje i biljke preko državne granice (kornjače, ptice, paukove, orhideje, razne egzotične životinje...), stvari napravljene od životinjskih dijelova i biljaka (torbica od kože krokodila ili zmije, rog antilope, zub kita, školjke, krzna divljih mačaka...), pričala nam je i o tome kako ljudi uništavaju domove brojnim životinjama i biljkama, o krivolovu... Donijela je torbicu od krokodilske i zmijske kože, zub kita, kaktus, rogove od raznih životinja, krokodilsku kožu, pauka, prepariranu kornjaču, dijelove oklopa morske kornjače, tenisice od zmijske kože...

Predavanje je bilo jako zanimljivo, ali i potresno, a posebno mi se svidjelo što smo mogli vlastitim rukama opipati te dragocjene predmete koji su nastali kao rezultat ljudske pohlepe i neosjetljivosti za ugrožene biljne i životinjske vrste.

Rezultati dosadašnjega rada s učenicima:

- osvijestili su potrebu za očuvanjem okoliša
- detaljnije odvajaju otpad i više recikliraju u svojim obiteljima
- promišljaju o utjecaju medija na potrošnju i stvaranje otpada
- sudjeluju i potiču druge da sudjeluju u aktivnostima koje doprinose pozitivnim promjenama u zajednici
- razumiju sebe kao dio zajednice i prepoznaju potrebu za suradnjom i sudjelovanjem u rješavanju problema u zajednici
- potaknuti solidarnošću i empatijom, sudjeluju u volonterskim akcijama

